Luboš Palata vaatenurk

Tšehhis Toomas Hendrik Ilves presidendiks ei saaks. Tšehhid nimelt ei vali põhimõtteliselt emigrante, sest suur osa rahvast peab neid inimesteks, kes läksid minema ja jätsid meid siia maha. Eestlased aga peavad oma koju naasnud kaasmaalastest lugu ning valisid Rootsis sündinud Ilvese 2006. aastal presidendiks.

Baltimaades on paljud asjad selgemini näha kui Tšehhis. Venemaa piir on vaid mõne kilomeetri kaugusel. Aega, mis järgnes 1945. aastale, kui Eestist, Lätist ja Leedust sai jälle Nõukogude Liidu osa, nimetatakse otseselt okupatsiooniajaks, mis ju Tšehhoslovakkia kohta kehtib vähemalt pärast 1968. aastat samuti, ent sellest hoolimata ei nimeta seda nii peaaegu mitte keegi ning vaid väike osa tšehhe on valmis seda endale tunnistama.

Baltimaade rahvastel oli 20. sajandi lõpus suur oht saada omaenda riikides rahvusvähemusteks ja kaduda lähitulevikus maailmakaardilt, mistõttu on nad naabruses asuva Venemaa ohtlikkusest täiesti teadlikud. Meie siin ei saa sellest ohust päriselt aru ja teeme näo, et meid ei puuduta eriti isegi see, mis praegu toimub Ukrainas.

Sellised inimesed nagu Eesti president Toomas Hendrik Ilves peaksid saama Tšehhi meedias sagedamini sõna, sest nad oskavad tänu oma kogemustele öelda selgelt ja üheselt asju, mida siin selgelt ega üheselt ei öelda. Intervjuus, mille leiate kolmapäevasest ajalehest MF DNES, ütleb ta näiteks Tšehhi NATO baase puudutavate kahtluste kohta sellise lause, mida Tšehhis julgeb välja öelda mõni üksik – meie olemegi NATO ja seetõttu on iga Tšehhi armee baas NATO baas.

Samasuguse selgusega räägib ta ka kriisist Ukrainas – see on tagasipöördumine reaalsusesse, Venemaa messiase kompleksiga imperialismi tagasitulek, selle ajastu lõpp, kui me kujutasime endale ette, et Venemaa võib olla Euroopa partner. Ning seetõttu on Krimm vaid Hitleri-poolse Sudeedimaa hõivamise kordus. Punkt.

Sama üheselt rääkis Ilves ka eurost, Euroopa valuutast, mille Eesti võttis kasutusele kohe, kui

see oli võimalik. "Meil on euroga head kogemused."

Niisama julgelt suhtuvad eestlased internetti ja kasutavad seda riigihalduses. Kui meil arutletakse järjest kahaneva valimisosaluse juures interneti kaudu toimuvate valimiste, riigiasutustega suhtlemise, tuludeklaratsiooni esitamise ja muu seesuguse üle vaid teoreetiliselt, siis Eestis see kõik juba toimib, lihtsustab sealsete inimeste elu ja toob valimistele valijaid juurde. Tšehhis on selle peale raisatud palju raha ja kõik on tehtud nii, et tavalisel inimesel seda võimalust lihtsalt ei oleks.

Tšehhi parlamendi saadikud ja senaatorid teeksid seetõttu paremini, kui suunduksid eksootiliste Ecuadori ja muude reisisihtkohtade asemel Põhja-Euroopasse, meile nii lähedasse ja seejuures kaugesse Baltikumi, näiteks Eestisse. Või siis vähemalt loeksid läbi intervjuu president Ilvesega.

Artikkel MF DNES veebilehel .